

PAŃSTWOWA OPERA I FILHARMONIA BAŁTYCKA W GDAŃSKU
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA MUZYCZNA W GDAŃSKU

KATEDRA W OLIWIE

Wtorek, 20 stycznia 1976 roku godz. 20.00

K O N C E R T
M U Z Y K I
B A R O K O W E J

DZS 36

P R O G R A M

Wykonawcy:

ORKIESTRA STUDENCKA
PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ
W GDAŃSKU

CHÓR AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU

CHÓR PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ
W GDAŃSKU

Dyrygent
HENRYK GOSTOMSKI

Soliści
STUDENCI PWSM w Gdańsku

RENATA HAWRYLAK — sopran
MAŁGORZATA ARMANOWSKA — sopran
ALICJA GÓRSKA — mezzosopran
JERZY DĄBROWSKI — tenor
JERZY MAHLER — bas

Przygotowanie chórów
IRENEUSZ ŁUKASZEWSKI
HENRYK CZYŻEWSKI

Program:

A. Corelli

— **CONCERTO GROSSO**
OP. 6 NR 8
„BOŻE NARODZENIE”

towarzyszące partie solowe:

Halina Zboch — I skrzypce

Michał Nikiforos — II skrzypce

Irena Wziętek — wiolonczela

A. Corelli — T. Machl — „**LA FOLIA**”

J.S. Bach

— **MAGNIFICAT**

Magnificat anima mea Dominum

Et exultavit spiritus meus in Deo

salutari meo

Quid respexit humilitatem ancillae

suae

Omnes generationes

Quia fecit mihi magna

Et misericordia a progenie in

progenies timentibus Eum

Fecit potentiam in brachi suo

Desposuit potentes de sede

Esurientes implevit bonis et divities

dimisit inanes

Suscipit Israel puerum suum

Sicut locutus est

Gloria

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685—1750)

MAGNIFICAT

Swego rodzaju szeroko rozbudowaną kantatą kościelną jest napisane do łacińskiego tekstu Ewangelii św. Łukasza Magnificat. Ta potężna kompozycja powstała w 1723 r. na inaugurację twórczej, wykonawczej i pedagogicznej pracy Bacha przy kościele i szkole Św. Tomasza w Lipsku. Magnificat napisane jest na pięć głosów solowych, również 5-głosowy chór mieszany i orkiestrę (2 flety, 2 oboje, 3 trąbki, kotły, kwintet smyczkowy i continuo realizowane na organach, klawesynie lub fortepianie). Składa się z 12 części, przy czym każdą z nich wykonuje inny zestaw wokalistów i instrumentalistów.

Nr 1. Magnificat anima mea Dominum (Wielbi dusza moja Pana) otwiera dzieło w podniosłym, radosnym nastroju przy współudziale orkiestry i chóru. Jest to rozbudowany motet, oparty na dwóch stale powracających tematach: trąbki i chóru.

Nr 2. Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo (I w Bogu mym, Zbawicielu, duch mój się raduje) jest arią na mezzosopran, orkiestrę smyczkową i continuo.

Nr 3. Quid respexit humilitatem ancillae suae Iże na niskość swojej służebnicy wejrzał to aria na sporan, obój miłosny (oboe d'amore) i continuo, do której dołącza się, chór, mający charakter zakończenia.

Nr 4. Omnes generationes (Wszystkie narody); wykonawcami są tu chór i orkiestra.

Nr 5. Quia fecit mihi magna (Gdyż wielkie dzieło spełni) jest arią basową z towarzyszeniem continuo.

Nr 6. Et misericordia a progenie in progenies timentibus Eum (Toteż z pokolenia na pokolenie miłosierdzie Jego nad tymi, którzy w bojaźni Mu służą). Ten w miękkich liniach rozwijający się duet altu i tenora przy współudziale 2 fletów, kwintetu smyczkowego i continuo wysuwa się z 4-taktowej frazy początkowej fletu i skrzypiec.

Nr 7. Fecit potentiam in brachi suo (Stwierdza potęgę swego ramienia). Jest to utrzymany w technice imitacyjnej (poszczególne głosy przejmują te same frazy) motet na chór i orkiestrę.

Nr 8. Desposuit potentes de sede (Władców potężnych ze stolca obalał). W tej arii na tenor z towarzyszeniem skrzypiec i continuo zwracają uwagę odpowiednie postępy dźwięków przy słowach „desposuit” (obalał) i „exultavit” (wynosił w górę).

ARCANGELO CORELLI (1653—1713)

CONCERTO GROSSO op. 6 nr 8

W zakresie formy concerto grosso nie przypada co prawda Corellemu, jak często się mówi, zasługa jej stworzenia; dokonał on natomiast wzorcowego skonsolidowania tego na krótko przed 1700 r. wykształconego i improwizacyjne jeszcze rysy posiadającego gatunku, którego koncertujący styl polega na przeciwstawianiu większej grupie instrumentów (grosso) mniejszego zespołu (concertino), składającego się z kilku tylko instrumentów. Przez swą znakomitą konstrukcję, świeżość inwencji melodycznej, charakterystyczną powagę muzycznej dykcji 12 koncertów z Opusu 6 stało się doskonałym wzorem dla licznych następców Corellego.

Każdy z 12 koncertów Corellego jest skończonym arcydziełem o przejrzyściej architekturze i harmonijnej równowadze między formą a wyrazem. Ale najpiękniejsze jest może Concerto grosso g-moll „Boże Narodzenie” op. 6 nr 8, gdzie w concertinie posługuje się kompozytor grupą solowych skrzypiec i solową wiolonczelą. To stosowanie pojedynczych instrumentów stało się załączkiem koncertu skrzypcowego, którego pierwszym wielkim reprezentantem we Włoszech był A. Vivaldi.

Concerto grosso g-moll składa się z ośmiu ogniów (także tanecznych), kontrastujących tempem, rytmem, formą i charakterem. Najwspanialszym z tych utworów jest Largo — Pastorale, dołączone ad libitum do użytku na Boże Narodzenie — „fatto per il notte di Natale” — od którego cały Koncert wzięł swoją nazwę.

ARCANGELO CORELLI — TADEUSZ MACHL

„LA FOLIA”

Twórczość Arcangelo Corellego stanowi istotne ogniwo w rozwoju formy sonaty solowej i koncertu orkiestralnego. W utworach swych kompozytor dążył do maksymalnej jedności motywicznej i tematycznej. Słynna sonata „La Folia” z Opusu 5 jest jedynym utworem niecyklicznym. Opiera się na technice wariacyjnej typu passacaglii z nawiązaniem do struktury ostinatowej. Podobnie jak inne dzieła tego twórcy charakteryzuje ją znakomita konstrukcja i świeżość inwencji melodycznej.

„La Folia” jest utworem solowym z basso continuo. Wersję orkiestralną opracował Tadeusz Machl.

Nr 9. *Esurientes implevit bonis et divities dimisit inanes* (Tych, którzy łąką, napełnia dobrami, bogaczy puszcza z próżnymi rękami) to aria na alt solo, 2 flety i continuo, rodząca się z początkowej frazy fletów (w sekstach).

Nr 10. *Suscipit Israel puerum suum* (Przygarnął sługę swego, Izraela). Tercet głosów żeńskich, w który wplata się przy wtórze wiolonczeli i continua chorałowa melodia obojów.

Nr 11. *Sicut locutus est* (Jako rzekł) kontynuuje pieśń pochwalną w swobodnej fudze chóralnej; jej temat wprowadzają basy.

Nr 12. *Gloria* (Chwała), potężny hymn, przechodzi w zakończenie *Sicut erat in principio* (Jako było na początku), które — utrzymane w początkowym radosnym nastroju — jakby klamrą spina całe dzieło.

wg Przewodnika Koncertowego
T. Chylińskiej, St. Haraschina
B. Schaffera; PWM 1973

Najbliższy koncert
Orkiestry Filharmonii Bałtyckiej

Elbląg, 21 stycznia 1976 — godz. 19.30
Gdynia, 22 stycznia 1976 — godz. 19.00
Gdańsk, 23/24 stycznia 1976 — godz. 19.30

KONCERT SYMFONICZNY

Dyrygent
ZYGMUNT RYCHERT

Solista
KRZYSZTOF JAKOWICZ
(skrzypce)

W programie: J.S. Bach — III Koncert Brandenburski
H. Wieniawski — Koncert skrzypcowy d-moll
P. Czajkowski — IV Symfonia